

PRESUDA SUDA

20. rujna 1988.(*)

„Slobodno kretanje robe – Ambalaža piva i osvježavajućih pića”

U predmetu 302/86,

Komisija Europskih zajednica, koju zastupaju R. Wainwright, pravni savjetnik, i J. Christoffersen, član njezine pravne službe, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg u uredu Georgiosa Kremlisa, člana njezine pravne službe, zgrada Jean Monnet, Kirchberg,

tužitelj,

koju podupire

Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske, koju zastupa S. J. Hay, *Treasury Solicitor*, u svojstvu agenta, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg u sjedištu veleposlanstva Ujedinjene Kraljevine, 14 boulevard Roosevelt,

intervenijent,

protiv

Kraljevine Danske, koju zastupa J. Molde, pravni savjetnik u Ministarstvu vanjskih poslova, u svojstvu agenta, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg u sjedištu veleposlanstva Danske, 11b boulevard Joseph-II,

tuženik,

povodom tužbe radi utvrđivanja da je Kraljevina Danska, uspostavom i primjenom obveznog sustava povrata ambalaže za pivo i bezalkoholna pića uvedenog Odlukom br. 397 od 2. srpnja 1981., povrijedila obveze koje ima na temelju članka 30. Ugovora o EEZ-u,

SUD,

u sastavu: Lord Mackenzie Stuart, predsjednik, G. Bosco, O. Due, J. C. Moitinho de Almeida i G. C. Rodríguez Iglesias, predsjednici vijeća, U. Everling, K. Bahlmann, Y. Galmot, C. N. Kakouris, R. Joliet i F. A. Schockweiler, suci,

nezavisni odvjetnik: Sir Gordon Slynn,

tajnik: B. Pastor, administratorica,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu i nakon usmenog postupka održanog 15. ožujka 1988.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 24. svibnja 1988.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Tužbom podnesenom tajništvu Suda 1. prosinca 1986. Komisija Europskih zajednica pokrenula je na temelju članka 169. Ugovora o EEZ-u postupak u kojem traži da se utvrdi da je Kraljevina Danska, uspostavom i primjenom obveznog sustava povrata ambalaže za pivo i bezalkoholna pića uvedenog Odlukom br. 397 od 2. srpnja 1981., povrijedila obveze koje ima na temelju članka 30. Ugovora o EEZ-u,.
- 2 Glavna je značajka sustava, čiju usklađenost s pravom Zajednice Komisija osporava, obveza proizvođača da na tržište stavljaju pivo i osvježavajuća pića samo u povratnoj ambalaži. Ambalažu mora odobriti Nacionalna agencija za zaštitu okoliša, koja može odbiti izdavanje odobrenja za nove vrste ambalaže, osobito ako smatra da ambalaža nije tehnički prikladna za novi sustav povrata ambalaže, ako se predviđenim sustavom povrata ne osigurava učinkovita uporaba dovoljne količine ambalaže ili ako je ambalaža jednake zapremnine koja je dostupna i prikladna za istu namjenu već odobrena.
- 3 Odlukom br. 95 od 16. ožujka 1984. izmijenjen je prethodno navedeni propis tako da se, pod uvjetom da je uspostavljen sustav pologa i povrata, neodobrena ambalaža, osim svih oblika metalne ambalaže, smije upotrijebiti za količine koje ne prelaze 3 000 hektolitara godišnje po proizvođaču i u okviru prodaje stranih proizvođača, u svrhu ispitivanja tržišta.
- 4 Rješenjem od 8. svibnja 1987. vladi Ujedinjene Kraljevine odobrena je intervencija u postupak u potporu zahtjevima Komisije.
- 5 Za potpuniji prikaz činjeničnog stanja, tijekom postupka te tužbenih razloga i argumenata stranaka upućuje se na izvještaj za raspravu. Ti se dijelovi spisa u nastavku navode samo u mjeri u kojoj je to potrebno za obrazloženje presude Suda.
- 6 U pogledu rješavanja ovog spora najprije valja utvrditi da iz ustaljene sudske prakse (presuda od 20. veljače 1979., Rewe, 120/78, Zb., str. 649., i presuda od 10. studenoga 1982., Rau, 261/81, Zb., str. 3961.) proizlazi da se, u nedostatku zajedničkih pravila o proizvodnji i prodaji robe o kojoj je riječ, prepreke slobodnom kretanju unutar Zajednice koje proizlaze iz razlika među nacionalnim propisima moraju prihvatiti u mjeri u kojoj se ti propisi, jednako primjenjivi na nacionalne i uvezene proizvode, mogu smatrati nužnima za zadovoljavanje obveznih zahtjeva prava Zajednice. K tome, takvi propisi moraju biti razmjerni željenom cilju. Ako država članica ima mogućnost izbora između različitih mjera prikladnih za postizanje istoga cilja, dužna je odabrati onu mjeru koja najmanje ograničava slobodnu trgovinu.

- 7 U ovom slučaju danska vlada tvrdi da je obvezni sustav povrata ambalaže za pivo i osvježavajuća pića koji se primjenjuje u Danskoj opravdan obveznim zahtjevima zaštite okoliša.
- 8 Sud je u svojoj presudi od 7. veljače 1985. (Association de défense des brûleurs d'huiles usagées, 240/83, Zb., str. 531.) presudio da je zaštita okoliša „jedan od temeljnih ciljeva Zajednice”, kojim se, kao takvim, mogu opravdati određena ograničenja načela slobodnog kretanja robe. Ta je ocjena potvrđena i Jedinostvenim europskim aktom.
- 9 Stoga, s obzirom na prethodno navedeno, valja utvrditi da je zaštita okoliša obvezan zahtjev kojim se može ograničiti primjena članka 30. Ugovora.
- 10 Komisija tvrdi da se danskim propisom krši načelo proporcionalnosti u smislu da se cilj zaštite okoliša može postići sredstvima kojima se manje ograničava trgovina unutar Zajednice.
- 11 U tom pogledu valja podsjetiti na to da je u gore navedenoj presudi od 7. veljače 1985. Sud naveo da mjere donesene za zaštitu okoliša ne smiju „prelaziti neizbježna ograničenja koja su opravdana radi postizanja cilja zaštite okoliša”.
- 12 U tim okolnostima valja ispitati jesu li sva ograničenja koja se u pogledu slobodnog kretanja robe nameću spornim propisom nužna za postizanje njegovih ciljeva.
- 13 Prvo, u pogledu obveze uspostave sustava pologa i povrata za praznu ambalažu valja utvrditi da je ta obveza neophodan element sustava čija je namjena osigurati uporabu ambalaže i stoga se čini da je nužna za postizanje ciljeva spornog propisa. S obzirom na navedeno, ograničenja slobodnog kretanja robe koja se njome nameću ne mogu se smatrati neproporcionalnima.
- 14 Nadalje valja razmotriti obvezu proizvođača i uvoznika prema kojoj moraju upotrebljavati samo ambalažu koju je odobrila Nacionalna agencija za zaštitu okoliša.
- 15 Danska vlada navela je u postupku pred Sudom da sadašnji sustav pologa i povrata ne bi funkcionirao ako bi broj odobrene ambalaže bio veći od približno 30 jer trgovci u maloprodaji koji sudjeluju u sustavu ne bi bili spremni prihvatiti previše vrsta boca zbog većih troškova zbrinjavanja i potrebe za većim skladišnim prostorom. Zbog toga je Agencija do sada postupala tako da je izdavanje novih odobrenja u pravilu povezivala s povlačenjem postojećih.
- 16 Iako ta argumentacija ima određenu težinu, valja utvrditi da u skladu sa sustavom koji je trenutačno na snazi u Danskoj danska tijela mogu odbiti odobrenje stranom proizvođaču čak i ako je spreman osigurati uporabu vraćene ambalaže.
- 17 U takvoj bi situaciji strani proizvođač koji i dalje želi prodavati svoje proizvode u Danskoj morao proizvesti ili kupiti prethodno odobrenu vrstu ambalaže što bi uključivalo znatne dodatne troškove za tog proizvođača te bi posljedično jako otežalo uvoz njegovih proizvoda u Dansku.
- 18 Kako bi otklonila tu prepreku, danska vlada izmijenila je propis gore navedenom Izvršnom odlukom br. 95 od 16. ožujka 1984., u skladu s kojom je proizvođaču

dopušteno staviti na tržište 3 000 hektolitara piva i osvježavajućih pića godišnje u neodobrenoj ambalaži, pod uvjetom da je uspostavio sustav pologa i povrata.

- 19 Odredbu iz Izvršne odluke br. 95 kojom se količina piva i osvježavajućih pića koju proizvođač smije staviti na tržište u neodobrenoj ambalaži ograničava na 3 000 hektolitara godišnje Komisija osporava uz obrazloženje da ona nije nužna za postizanje cilja sustava.
- 20 U tom pogledu valja napomenuti da je točno da se postojećim sustavom povrata odobrene ambalaže osigurava najviša stopa uporabe te time i vrlo visoki stupanj zaštite okoliša jer se prazna ambalaža može vratiti bilo kojem trgovcu pićima u maloprodaji, dok se, s druge strane, neodobrene ambalaže može vratiti samo trgovcu u maloprodaji koji je prodao pića jer je nemoguće uspostaviti takav sveobuhvatan sustav i za takvu ambalažu.
- 21 Ipak, sustavom povrata neodobrene ambalaže može se zaštititi okoliš te on, kad je riječ o uvozu, utječe samo na ograničene količine pića u usporedbi s količinom pića koja se konzumira u Danskoj jer zahtjev povrata ambalaže ima ograničavajući učinak na uvoz. U tim je okolnostima ograničenje količine proizvoda koju uvoznici smiju staviti na tržište neproporcionalno cilju koji se želi postići.
- 22 Stoga valja utvrditi da je, time što se Izvršnom odlukom br. 95 od 16. ožujka 1984. količinu piva i osvježavajućih pića koju pojedinačni proizvođač smije staviti na tržište u neodobrenoj ambalaži ograničilo na 3 000 hektolitara godišnje, Kraljevina Danska povrijedila obveze iz članka 30. Ugovora o EEZ-u u pogledu uvoza tih proizvoda iz drugih država članica.
- 23 U preostalom dijelu tužbu valja odbiti.

Troškovi

- 24 Sukladno članku 69. stavku 2. Poslovnika stranka koja ne uspije u postupku dužna je snositi troškove. Međutim, na temelju članka 69. stavka 3. prvog podstavka Sud može odlučiti da stranke djelomično ili potpuno snose vlastite troškove ako djelomično uspiju u svojim zahtjevima. Budući da je tužba bila samo djelomično uspješna, strankama valja naložiti snošenje vlastitih troškova. Ujedinjena Kraljevina, intervenijent, snosi vlastite troškove.

Slijedom navedenog, Sud proglašava i presuđuje:

- 1. Time što se Izvršnom odlukom br. 95 od 16. ožujka 1984. količinu piva i osvježavajućih pića koju pojedinačni proizvođač smije staviti na tržište u neodobrenoj ambalaži ograničilo na 3 000 hektolitara godišnje, Kraljevina Danska povrijedila je obveze iz članka 30. Ugovora o EEZ-u u pogledu uvoza tih proizvoda iz drugih država članica.**
- 2. U preostalom dijelu tužba se odbija.**
- 3. Stranke snose vlastite troškove. Intervenijent snosi vlastite troškove.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 20. rujna 1988.

[potpisi]

* Jezik postupka: danski

RADNI PRIJEVOD